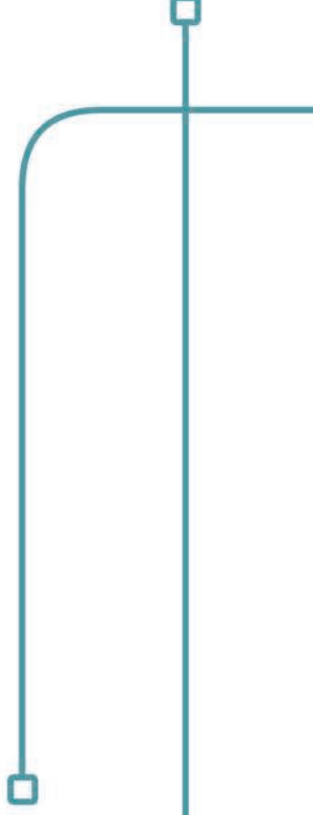

Interviurile din paginile următoare aduc în discuție patru cuvinte cheie în abordarea unui proiect de diplomă – coerența, responsabilitatea, complexitatea și inovarea. Răspunsurile, oferite de profesori membri ai conducerii UAUIM și/sau președinți de comisii de diplomă, subliniază diversitatea modurilor în care studenții ar putea înțelege și urmări, în manieră proprie, aceste criterii.

**diploma în patru
cuvinte cheie.
interviuri.**

prof. dr. arh. **ANCA MITRACHE**

Președinte în comisiile de diplomă

Ce reprezintă diploma din punctul de vedere al parcursului studentului de-a lungul facultății?

Diploma ar trebui să reprezinte „oglinda” cunoștințelor pe care studentul le-a acumulat de-a lungul timpului, în facultate, făcând uz de ele într-o manieră evoluată, novator și inspirat. Proiectul de diplomă face dovada stăpânirii unor abilități, probate de-a lungul timpului, într-o cheie pozitivă și imaginativă, cu scopul de a demonstra capacitatea de răspuns tehnic aplicat și inspirat a viitorului profesionist. Altfel spus, studentul, cu ocazia diplomei, ar trebui să facă dovada maturității abordării subiectului ales în ceea ce privește: atitudinea față de sit, demersul conceptual funcție de datele antropologice, sociologice, de relaționare sau de identitate investigate în relație cu situl, forma și utilizarea spațiului propus, elemente de sustenabilitate și tehnologie, dar și modalități de reprezentare clare și interesante, în acord cu exigențele actuale. Alături de abordarea structurată gradual, studiul aferent proiectului final ar avea asociată activitatea de documentare privind tema abordată local și internațional – particularități specifice, sit / situri propuse și tipologii arhitecturale – locale și internaționale, documentarea asupra amplasamentelor avute în studiu și particularitățile oferite subiectului cercetat în fiecare caz, dar cel mai important, ce calitate în plus oferă fiecare situație în parte subiectului cercetat.

Elaborarea proiectului de diplomă este de fapt un proces prin care problematicile abordate sunt aprofundate gradual. Cum poate fi păstrată coerența demersului în procesul de elaborare a diplomei, de la începutul studiului până la susținere?

Proiectul de diplomă ar trebui să reprezinte un grad de complexitate sporit din toate punctele de vedere. După parcurgerea unor proiecte a căror temă era descrisă de exercițiul didactic asociat proiectelor de an urmează, în cazul diplomei, o etapă de complexitate superioară. Proiectul de diplomă cercetează un subiect pe o temă-program apropiată autorului, și care ar trebui abordată în profunzime, dovedind capacitatea studentului de a duce studiul la un nivel calitativ performant, sau dimpotrivă, lipsa capacității de a demonstra calități minimale ale proiectului, sau a unei calități arhitectural-urbanistice noi. Proiectul de diplomă propune un grad de complexitate sporit față de exercițiile de an. De cele mai multe ori temele utilizează obiecte de arhitectură existente cărora li se asociază extinderi sau programe conexe. Calitățile arhitecturale ale proiectului nou propus se relaționează mai izbutit sau nu, coerent sau în contrast cu obiectul ales ca reper. Pe de o parte tipul de program are o calitate din punctul de vedere al sustenabilității, pe de alta ar putea demonstra lipsa curajului asumării unui subiect independent care să demonstreze calități arhitecturale prin propunerea asumată.

Școala, de altfel, vine în ajutorul studentului, prin etapele de studiu ale proiectului de diplomă – studiul de fundamentare, prediploma și apoi proiectul de diplomă în sine. În tot acest parcurs, momentele de evaluare-consultare urmăresc materializarea și evoluția coerentă a proiectului propus. La prima fază – cea de studiu de fundamentare – studentul ar trebui să cerceteze cadrul mai larg și să ofere o soluție la un nivel de studiu incipient pe un amplasament concret. După această etapă lucrurile trebuie detaliate și cercetat în profunzime programul propus – la prediplomă – unde proiectul dă un răspuns din punctul de vedere al organizării locale și de ansamblu a zonei, printr-un studiu de soluție și ilustrare de temă cu variante. În final obiectul de arhitectură urmează a fi detaliat pe de-a-ntregul în proiectul de diplomă.

Cu cât studiul asupra contextului și posibilităților de intervenție, în cadrul fiecărei etape de lucru este făcut mai temeinic și acoperă mai multe direcții de cercetare cu atât răspunsul ar putea să demonstreze, în final, o calitate în plus.

Proiectul de diplomă presupune demonstrarea unui anumit grad de maturitate și conștientizarea unor responsabilități profesionale diverse. Ce responsabilități ar trebui să își asume studentul în cadrul proiectului de diplomă?

Aș spune că de multe ori gradul de responsabilitate depinde de maturitatea fiecăruia. Abordarea reflectă responsabilitatea așa cum este ea înțeleasă la momentul respectiv de către student. Pentru unii responsabilitatea crește odată cu evoluția studiului.

Oricum, prima responsabilitate este cunoașterea sitului; acesta e și primul pas mai departe, în practica profesională. La fel de importantă este investigarea temei, a exemplelor similare, urmărind adaptabilitatea abordării la particularitățile locului pe care se așază. Situl, tema trebuie studiate și cunoscute la nivel de detaliu și văzut ce pot să genereze interesant, pozitiv și oferind o calitate în plus, noului amplasament. E de văzut cum proiectul propus (înțeles drept ansamblul alcătuit din sit, funcțiune, propunere) lucrează într-un mod „revelator” cu contextul. Cu cât proiectul atinge un grad de complexitate sporit și reușește să genereze o viziune, sau o etapă într-un proces în evoluție, să sugereze o potențială direcție de dezvoltare într-un nou domeniu sugerat, cu atât calitatea proiectului propus ar putea fi mai bună. Altfel spus, pare că proiectul este un martor palpabil, asumat al modului de înțelegere a subiectului de diplomă de către autorul acestuia.

O cerință esențială în abordarea unui proiect de diplomă este reprezentată de atingerea unui anumit grad de complexitate, a unei anumite profunzimi a studiului, dar deseori studenților le este neclar ce înseamnă acest lucru. Prin urmare, ce ar putea presupune atingerea complexității în proiectul de diplomă?

Proiectul de diplomă este o oglindă a cunoștințelor dobândite, înțelese și transmise de către viitorul absolvent în condițiile de accesibilitate a unui nivel de documentare și a unor mijloace de exprimare fără precedent în istoria profesiei. În aceste condiții, proiectul de diplomă ar merita să constituie o „celebrare” a unor complexități rezolvate în chip revelator. Rezolvarea facilă a unei funcțiuni ar lipsi autorul studiului de o nouă experiență. Complexitatea ar trebui să vizeze deopotrivă latura culturală, latura tehnică a temei, dar și asumarea unei „poziții” în raport cu acea calitate nou propusă prin arhitectura proiectului. Apa, vântul, piatra și pământul, proporția, dimensiunea și scara, culoarea și lumina – actori în memorabila piesă a arhitecturii. Complexitatea răspunsului vizează atitudini pozitive, prin gesturi rezolvate firesc.

Modul de abordare a proiectului de diplomă dar și modalitatea prin care acesta oferă răspunsuri, nu neapărat finale, trimit către un anumit grad de complexitate. Depinde de structura fiecăruia dintre studenți cum se raportează la această complexitate. Ce merită menționat este că fiecare exercițiu asumat, probat, împărtășit ar trebui să ofere un câștig în plus atât pentru autor, cât și pentru receptorul mesajului vizat.

Un cuvânt cheie în societatea actuală, în orice sector de activitate, este inovarea. De altfel, problema inovării este deseori adusă în discuție de invitații în comisiile de diplomă. Ca abordare, în cadrul definit de proiectul de diplomă, în ce ar putea consta inovarea?

Multe dintre diplome ating problema inovării, având un răspuns susținabil, durabil în cheia lor de rezolvare, sau atingând o tentă socială, dând un răspuns comunitar. Alte teme mizează pe tehnologii noi incluse în rezolvările proiectului în sine – imaginând structuri noi, repetitive, modulare, sau integrând materiale cu calități speciale. Problematika financiară ar putea fi abordată cu responsabilitate și curaj în proiect.

Extinderea abordării problematicii sociale a temelor ar putea oferi un cadru extins unor subiecte la nivel transfrontalier sau internațional.

În final ați dori să transmiteți un sfat studenților care urmează să își înceapă proiectele de diplomă sau doriți să adăugați ceva celor discutate?

Le urez succes, răbdare și tenacitate! În orice caz perseverență – pentru că experiența câștigată cu acest prilej va oferi prilejul predării unui proiect în care cred și ocazia fericită a depășirii unor situații nu întotdeauna „netede”. Exercițiul susținerii unei poziții arhitecturale în care ei cred în raport cu un amplasament și o temă susținută în fața unei comisii, nu întotdeauna favorabile, va oferi o experiență în plus viitorului profesionist.

I-aș încuraja să aibă mereu mintea deschisă când discută cu orice interlocutor, cu colegii, cu colaboratorii sau cercetătorii asociați. Uneori, cu tot studiul și truda parcursă, soluția întârzie să apară. S-ar putea chiar din discuția cu un prieten sau un cunoscut să rezulte un alt unghi de privire, alte tipuri de abordare, interesante, ingenioase.